

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ตามที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัส เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ ความว่า “...สิ่งสำคัญ คือ เราพออยู่พอกิน อิ่มชูตัวเราได้ให้มีความพอเพียงแก่ตัวเอง ฟังตนเองได้ หมายความว่า ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน มีกินมีใช้ตามอัตภาพ แล้วที่เหลือจึงจะขายเป็นรายได้ต่อไป...”

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยี วิทยาการต่าง ๆ ได้เข้ามา มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของเรา ให้เราต้องก้าวทันโลกที่มีแต่การแข่งขัน มีแต่ทุนนิยม จนทำให้เราลืมตระหนักถึง คุณค่า วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมมาตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้วที่กำลังจะถูกกลืนไปตามกระแสยุคโลกาภิวัตน์ ไม่เพียงแต่ประเทศไทยที่กำลังจะนำแนวคิดทางเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแล้ว ยังมีต่างชาติที่ได้ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับแนวคิดนี้ เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม ที่ผ่านมานี้ โคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลแด่ ความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ” ซึ่งเป็นรางวัลเกียรติยศที่เริ่มขึ้นใหม่ เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี และครั้งนั้น โคฟี ได้ขอรับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปเสริมแนวทางในการพัฒนาคนในโลก ทำให้คนไทยตื่นตัวกับปรัชญานี้มากขึ้น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมิใช่ใช้เฉพาะกับเกษตรกรเพียงอย่างเดียว สามารถนำไปใช้กับคนทุกอาชีพ ทุกองค์กร โดยการดำเนินงานให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม¹

เมื่อพูดถึง “เศรษฐกิจพอเพียง” ก็จะนึกถึงเกษตรกรที่มีอาชีพทำไร่ ทำนา ซึ่งจะเห็นว่า “ข้าว” เป็นเอกลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งสืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้ว และเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามัคคี และแสดงวิถีชีวิตของชาวชนบทได้

¹ตามรอยพระยุคลบาทด้วย ‘ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง’,

<http://www.komchadluek.net/2006/07/11/i001_25320.php?news_id=25320>,

ทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงได้ริเริ่มโครงการ ธรรมศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของการใช้ชีวิตตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างจิตสำนึกที่จะทำเพื่อคนอื่น ตลอดจนรู้จักรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้นสืบต่อไป โดยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และได้เรียนรู้ถึงเทคโนโลยีในการปลูกข้าว การดูแลรักษาข้าว การเก็บเกี่ยวข้าว ตลอดจนถึงเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวข้าว อีกทั้งได้สัมผัสกับความจริง สัมผัสกับปัญหาและความยากลำบากของผู้อื่น จึงได้ริเริ่มทำโครงการที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต บนพื้นที่ 5-6 ไร่ ด้านข้างคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี โดยดำเนินโครงการระหว่างมิถุนายน - ธันวาคม 49 ซึ่งได้เริ่มหว่านกล้าไปเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2549 และอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับที่และเตรียมแปลงนา

ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดดำนนาและเปิดโครงการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2549 โดย ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นประธาน พร้อมด้วย ศาสตราจารย์ ดร.สุรพล นิติไกรพจน์ อธิการบดี และผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมดำเนิน และกำหนดเก็บเกี่ยวประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน 2549

ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้ จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและทัศนคติของ นักศึกษาธรรมศาสตร์ที่มีต่อโครงการ ธรรมศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง ของมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ผลที่ได้จากการศึกษา อาจนำมาเป็นแนวทางในการปรับกลยุทธ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการวัด ประสิทธิภาพของโครงการฯ และสามารถนำมาประกอบและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการต่อไป

ปัญหานำการศึกษา

1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษาธรรมศาสตร์ที่มีต่อโครงการธรรมศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นอย่างไร
2. ทัศนคติของนักศึกษาธรรมศาสตร์ที่มีต่อโครงการธรรมศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นอย่างไร
3. ชั้นปีและสายการเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษาธรรมศาสตร์ที่มีต่อโครงการธรรมศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นอย่างไร

4. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน ทำให้ทัศนคติของนักศึกษาวรรณศาสตร์ที่มีต่อโครงการวรรณศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยวรรณศาสตร์เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษาวรรณศาสตร์ที่มีต่อโครงการวรรณศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยวรรณศาสตร์
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาวรรณศาสตร์ที่มีต่อโครงการวรรณศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยวรรณศาสตร์
3. เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษาวรรณศาสตร์ที่มีต่อโครงการวรรณศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยวรรณศาสตร์ที่แตกต่างกันตามชั้นปีและสายการเรียน
4. เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักศึกษาวรรณศาสตร์ที่มีต่อโครงการวรรณศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยวรรณศาสตร์

สมมติฐาน

1. ชั้นปีและสายการเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษาวรรณศาสตร์ที่มีต่อโครงการวรรณศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยวรรณศาสตร์แตกต่างกัน
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน ทำให้ทัศนคติของนักศึกษาวรรณศาสตร์ที่มีต่อโครงการวรรณศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยวรรณศาสตร์ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะโครงการวรรณศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวรรณศาสตร์ ในระดับปริญญาตรี ทุกชั้นปีที่ศึกษาอยู่ในท่าพระจันทร์และศูนย์รังสิต ศึกษาโดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2550

นิยามศัพท์

โครงการธรรมศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง โครงการที่ให้นักศึกษาตระหนักในคุณค่าของการใช้ชีวิตตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” เกิดการเรียนรู้ และจิตสำนึกที่จะทำเพื่อคนอื่น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมไทยให้ดีขึ้นสืบไป

การรับรู้เกี่ยวกับโครงการ หมายถึง การได้ยิน การรับรู้และจดจำในข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแนวทาง รายละเอียดต่าง ๆ ของ โครงการธรรมศาสตร์ทำนาเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกหรือลบในระดับมากหรือน้อยที่คนเรามีต่อสิ่งหนึ่งซึ่งอาจได้แก่ สิ่งของ บุคคล บทความ ความคิด ฯลฯ ในที่นี้หมายถึงความรู้สึกที่มีต่อ โครงการธรรมศาสตร์ทำนาเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ทุกชั้นปีที่ศึกษาอยู่ใน 2 วิทยาเขต คือ ท่าพระจันทร์ และ รังสิต โดยถือเกณฑ์การมีสภาพนักศึกษาเป็นหลัก

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การตระหนักในคุณค่าของการใช้ชีวิตตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้รู้จักการเรียนรู้ และรู้จักการสร้างสรรค์สังคม

ชั้นปี หมายถึง นักศึกษาแยกตามระดับการศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 - 4

สายการเรียน หมายถึง สายการเรียนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 3 สาย สายวิทยาศาสตร์สังคมและมนุษย์ สายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษาธรรมศาสตร์ที่มีต่อโครงการธรรมศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักศึกษาธรรมศาสตร์ที่มีต่อโครงการธรรมศาสตร์ทำนาเศรษฐกิจพอเพียง
3. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางใน การวางแผนและปรับกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิผลและเหมาะสมต่อไป